

**ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені Г.С. СКОВОРОДИ**

УХВАЛЕНО

Вчена рада університету
протокол №
від «__» 2023 р.

ПОГОДЖЕНО

Керівник проектної групи
гарант освітньо-професійної
програми зі спеціальності
014 Середня освіта (Українська
мова і література)
д. ф. н., проф.

Олена МАЛЕНКО
від «__» 2023 р.

ПРОЄКТ

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

«Українська мова і література в закладах освіти»
(назва освітньої програми)

другий (магістерський)
(назва рівня вищої освіти)

магістр

(назва ступеня, що присвоюється)

галузь знань **01 Освіта/Педагогіка**
(шифр та назва галузі знань)

спеціальність **014 Середня освіта**
(код та найменування спеціальності)

Ректор Харківського національного
педагогічного університету
імені Г.С. Сковороди

Ю. Бойчук
від «__» 2023 р.

Харків – 2023

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ освітньої програми

Проректор з навчально-наукової роботи

Володимир БОРИСОВ

Директор центру забезпечення
якості освіти

Ірина РАДЧЕНЯ

Гарант освітньої програми

Олена МАЛЕНКО

Декан українського мовно-літературного
факультету імені Г.Ф. Квітки-Основ'яненка

Костянтин ГОЛОБОРОДЬКО

Голова Спілки студентів
та молоді факультету

Євген БОНДАРЕНКО

ПЕРЕДМОВА

ВНЕСЕНО

Кафедрою українознавства і лінгводидактики
Харківського національного педагогічного університету імені
Г.С. Сковороди

РЕКОМЕНДОВАНО

Науково-методичною комісією факультету протокол №____
від «__» ____ р.

Вченю радою факультету протокол №____ від «__» ____ р.

ЗАТВЕРДЖЕНО

рішенням вченої ради університету протокол №____ від «__» ____ 2023 р.

РОЗРОБЛЕНО

проектною групою у складі:

- 1 Олена Маленко, доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри українознавства і лінгводидактики
- 2 Голобородько Костянтин, доктор філологічних наук, професор, декан українського мовно-літературного факультету
- 3 Ростислав Мельников, кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри української літератури та журналістики імені професора Леоніда Ушkalova
- 4 Ольга Ткач, кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри українознавства і лінгводидактики
5. Світлана Марцин, кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри українознавства і лінгводидактики
- 6 Юлія Лебеденко, кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри української мови
- 7 Олена Муслієнко, кандидат філологічних наук, доцент кафедри української літератури та журналістики імені професора Леоніда Ушkalova
- 8 Тетяна Веретюк, кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри української літератури та журналістики імені професора Леоніда Ушkalova
- 9 Оксана Румянцева-Лахтіна, методист Центру методичної та аналітичної роботи КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти», учитель-методист української мови та літератури вищої категорії
- 10 Євген Бондаренко, голова Спілки студентів та молоді українського мовно-літературного факультету імені Г.Ф. Квітки-Основ'яненка

РЕЦЕНЗІЙ-ВІДГУКИ

зовнішніх стейкхолдерів (за наявності):

- 1 Василь Терещенко; кандидат філологічних наук, доцент, начальник відділу аналітики та досліджень Українського центру оцінювання якості освіти.
2. Вікторія Сідельник, учитель-методист української мови та літератури вищої категорії, керівник методичного об'єднання учителів-україністів Харківського приватного навчально-виховного комплексу «Авторська школа Бойка»

Профіль освітньої програми
Українська мова і література в закладах освіти

зі спеціальності 014 Середня освіта «Українська мова і література»

1. Загальна інформація	
Повна назва вищого навчального закладу та структурного підрозділу	Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди, український мовно-літературний факультет імені Г.Ф. Квітки-Основ'яненка
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Ступінь вищої освіти: магістр Спеціальність: 014 Середня освіта (Українська мова і література) Освітня кваліфікація: Магістр середньої освіти (українська мова і література)
Офіційна назва освітньої програми	Українська мова і література в закладах освіти
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом магістра, одиничний, 90 кредитів ЄКТС, термін навчання 1 рік 4 місяці (на базі першого рівня повної вищої освіти)
Наявність акредитації	Сертифікат про акредитацію Серія УД № 21002718 від 12 червня 2018р. Протокол № 130 рішення Акредитаційної комісії
Цикл/рівень	НРК України – 7 рівень, FQ-ENEА – другий цикл, EQFLLL – 7 рівень
Передумови	Наявність освітнього рівня «бакалавр»/ «спеціаліст»/«магістр»
Мова(и) викладання	Українська
Термін дії освітньої програми	2023 – 2024
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	http://smc.hnpu.edu.ua/osvitni-prohramy
2.Мета освітньої програми	
Підготовка магістрів середньої освіти, учителів та викладачів української мови і літератури, які володіють фундаментальними знаннями інноваційного характеру, уміннями їх практичного використання в процесі навчання української мови й української літератури, здатних до здійснення наукових філологічних досліджень та вирішення складних завдань і проблем психолого-педагогічного характеру з урахуванням вимог НУШ.	
3.Характеристика освітньої програми	
Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація (за наявності))	<p>Галузь знань: 01 Освіта / Педагогіка Спеціальність: 014 Середня освіта (Українська мова і література)</p> <p>Об’єкт вивчення: освітньо-виховний процес у закладах загальної (базової) й профільної (з поглибленим вивченням філологічних дисциплін) середньої та фахової передвищої освіти (українська мова та література).</p> <p>Цілі навчання: формування професійних компетентностей майбутніх учителів української мови та української літератури загальної (базової) й профільної (з поглибленим вивченням філологічних дисциплін) середньої школи та викладачів української мови та літератури фахової передвищої школи.</p> <p>Теоретичний зміст предметної області: сучасні концепції вивчення української мови як системи одиниць; терміни мовознавства, методики мовного аналізу тексту; сучасні концепції вивчення історії української літератури на тлі світового літпроцесу; терміни теорії літератури; актуальні концепції сучасної лінгводидактики й методики</p>

	<p>викладання літератури.</p> <p><i>Методи, методики та освітні технології</i> наукового пізнання української мови в її діахронії та синхронії, української літератури як художньо-естетичного складника світової літератури в її історичному розвиткові й сьогоденні; <i>методи, методики й освітні технології</i> практичного вивчення української мови, української літератури в середній і старшій школі.</p> <p><i>Інструменти та обладнання:</i> тематичні навчальні аудиторії, інформаційно-цифрові технології в науковому пізнанні та практичному навчанні української мови, вивчення української літератури.</p>
Орієнтація освітньої програми	Освітньо-професійна. Професійні акценти — учитель, викладач української мови та літератури з креативним і критичним мисленням, здатний до наукового пошуку та самостійного навчання впродовж усього життя, адаптований до умов сучасних закладів загальної/профільної середньої освіти, фахової передвищої освіти; позашкільних закладів різних типів, форм власності, підпорядкування.
Основний фокус освітньої програми та спеціалізації	<p>Фахова освіта в галузі знань 01 Освіта/Педагогіка із предметної спеціальності 014 Середня освіта (Українська мова і література). Формування професіонала із сучасним науковим світоглядом і мисленням, який здатний здійснювати компетентнісне навчання української мови і викладання літератури, володіє сучасними методиками для виконання професійних завдань та обов'язків освітнього, виховного та інноваційного характеру в галузі педагогіки, методики загальної/профільної середньої освіти та фахової передвищої освіти, здатний до здійснення самостійних наукових досліджень філологічної та модичної спрямованості.</p> <p><i>Ключові слова:</i> учитель, викладач, загальна/профільна середня освіта, фахова передвища освіта; українська мова, українська література, світова література, методика навчання мови, методика вивчення/викладання літератури.</p>
Особливості програми	Програма орієнтується на сучасні наукові досягнення в галузі філології, педагогіки, методики навчання мови і вивчення літератури в закладах загальної/профільної середньої освіти та фахової передвищої освіти, враховує фахову специфіку роботи вчителя й викладача української мови й літератури, орієнтує на актуальні мовно-літературні й суспільні ситуації сьогодення, на стратегії мовно-літературної освіти НУШ, у межах яких студент визначає професійну та наукову кар'єру.
4. Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	<p>Навчальна, навчально-виховна та організаційна діяльність у галузі загальної/профільної середньої освіти, фахової передвищої освіти та дотичних до неї сферах (видавництва, центри й агенції перекладу). Основна (базова) середня школа, ліцеї, гімназії, заклади фахової передвищої освіти (коледжі) та позашкільної освіти учнівської молоді.</p> <p>Первинні посади: учитель української мови й літератури, викладач української мови й літератури в закладах фахової передвищої освіти, організатор позакласної та позашкільної виховної роботи з учнями.</p> <p>2320 / 25157 Учитель середнього навчально-виховного закладу 2320 / 24420 Викладач професійного навчально-виховного закладу 2320 Викладач професійно-технічного навчального закладу Випускник може бути експертом, консультантом та радником із фахових (філологічних, перекладознавчих, методичних) питань у державних та приватних установах, в органах виконавчої влади місцевого самоврядування, в громадських організаціях.</p>

Подальше навчання	<p>Можливість навчання за програмами: 8 рівня НРК, третього циклу FQ-ЕНЕА та 8 рівня EQF-LLL.</p> <p>Продовження навчання за третім (освітньо-науковим) рівнем у споріднених галузях наукових знань; отримання післядипломної освіти; підвищення кваліфікації; академічна мобільність.</p> <p>Набуття часткових кваліфікацій за іншими спеціальностями в системі вищої освіти, подальше підвищення кваліфікації за фахом.</p>
--------------------------	---

5. Викладання та оцінювання

Викладання та навчання	<p>Освітній процес побудований на засадах студентоцентрованого, професійно та особистісно орієнтованого навчання, реалізація якого передбачає набуття фахових знань та максимальний розвиток умінь та навичок їх використання в практиці навчання мови і вивчення літератури, що забезпечується поєднанням теоретичного й практичного навчання з упровадженням в освітній процес професійних практик.</p> <p>Лекційні заняття мають проблемно-пошуковий, евристичний характер з використанням аналізу, синтезу, порівняння й зіставлення, моделювання, аналогії, діалектики, абстрагування, конкретизації; з реалізацією історичного, системного та логічного підходів. Практичні заняття передбачають використання традиційних й інноваційних методів навчання; методів сучасного лінгвістичного та літературознавчого аналізу; компараторивного аналізу літературних явищ, упровадження інноваційних освітніх технологій, що ґрунтуються на компетентнісному, діяльнісному (насамперед комунікативному), інтегрованому підходах до навчання.</p> <p>Навчально-методичне забезпечення самостійної роботи студента здійснюється через використання елементів дистанційного навчання: електронних лекцій, методичних рекомендацій та завдань. Акцент зроблено на особистому саморозвитку, що сприятиме формуванню потреби й готовності до продовження самоосвіти впродовж життя.</p> <p>Можливість дистанційного навчання та зворотній зв'язок зі здобувачами вищої освіти здійснюється за допомогою онлайнової системи Moodle.</p>
-------------------------------	--

Оцінювання	<p>Оцінювання здобувачів вищої освіти передбачає таке:</p> <ul style="list-style-type: none"> – оцінювання здійснюється за 100-балльною шкалою; – оцінювання здобувачів вищої освіти дозволяє продемонструвати ступінь досягнення ними запланованих результатів навчання; – критерії та методи оцінювання, а також критерії виставлення оцінок оприлюднюються заздалегідь (у навчальних і робочих програмах та силабусах); – оцінювання здобувачів вищої освіти є послідовним, прозорим та проводиться відповідно до встановлених процедур. <p>100-балльна система оцінювання впроваджується через такі види контролю з накопиченням отриманих балів:</p> <ul style="list-style-type: none"> – поточний (усне та письмове опитування), контрольний, проміжний (захист практичних та самостійних робіт, семінарські заняття, контрольні роботи); – підсумковий: усні та письмові екзамени, залікові роботи, захист звітів з практик, самоконтроль; – атестація здійснюється у формі атестаційного екзамену та публічного захисту кваліфікаційної роботи.
-------------------	--

6. Програмні компетентності

Інтегральна компетентність	<p>ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані (освітні, педагогічні, філологічні) задачі й практичні проблеми в галузі середньої та фахової передвищої освіти, що передбачає застосування теорій і методів освітніх наук і характеризується комплексністю й невизначеністю педагогічних умов організації навчально-виховного процесу в закладах загальної освіти (основній (базовій, профільній) середній школі) та у фахової передвищої освіти.</p>
-----------------------------------	--

Загальні компетентності (ЗК)	<p>ЗК 1. Вільне володіння державною (українською) мовою для здійснення професійної комунікації й міжособистісного спілкування.</p> <p>ЗК 2. Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу, узагальнення, систематизації, сприйняття інформації, постановки мети й вибору шляхів її досягнення.</p> <p>ЗК 3. Здатність до навчання та самонавчання з використанням різних джерел інформації, здатність до системного наукового мислення, креативність.</p> <p>ЗК 4. Здатність використовувати набуті знання в практичній діяльності з використанням сучасних інформаційно-комунікативних технологій.</p> <p>ЗК 5. Здатність діяти на підставі етичних суджень, керуватися сучасними принципами толерантності, діалогу та співробітництва. бути критичним та самокритичним.</p> <p>ЗК 6. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, саморозвитку, самонавчання, саморегулювання, самоорганізації; здатність адаптуватися й діяти в новій ситуації.</p> <p>ЗК 7. Здатність працювати в команді та автономно, конструктивно взаємодіяти з іншими людьми, незалежно від їхнього походження та особливостей культури; повага до інакшості.</p> <p>ЗК 8. Здатність і готовність до активного спілкування в науковій, професійній, педагогічній і соціальній сферах діяльності; здатність до фахового спілкування з непрофесіоналами в галузі.</p> <p>ЗК 9. Здатність критично оцінювати набутий досвід з позицій останніх досягнень науки та соціальної практики.</p> <p>ЗК 10. Здатність діяти із соціальною відповідальністю та громадською свідомістю, поважно і дбайливо ставитися до історичної спадщини та культурних традицій.</p> <p>ЗК 11. Здатність визначати рівень і мотиви розвитку особистості, формувати ціннісне ставлення до пізнавальної діяльності.</p> <p>ЗК 12. Здатність до безпечної діяльності відповідно до майбутнього профілю роботи, прагнення до збереження власного здоров'я та здоров'я інших, а також до збереження навколошнього середовища.</p>
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК)	<p>СК 1. Здатність самостійно опановувати нові знання, критично оцінювати набутий досвід з позицій останніх досягнень філологічної та методичної науки й соціальної практики.</p> <p>СК 2. Здатність застосовувати теоретико-практичні знання традиційних та сучасних освітніх концепцій, законів психології, педагогічних теорій, технологій, методів і прийомів у навчанні української мови та вивченні української літератури.</p> <p>СК 3. Здатність планувати, організовувати й здійснювати педагогічну (освітню) діяльність і педагогічний процес з навчання української мови й вивчення української літератури відповідно до навчальних завдань у закладах загальної/профільної середньої освіти та фахової передвищої освіти.</p> <p>СК 4. Знання теорії і володіння практичними навичками моделювання й конструювання освітнього процесу й змісту професійної підготовки учителя-філолога й викладача-філолога (україніста), організації і проведення самостійної й дослідницької роботи здобувачів освіти з мовознавчих і літературознавчих дисциплін.</p> <p>СК 5. Здатність здійснювати науково-педагогічне спілкування у філологічній галузі; володіти фаховою (філологічною, дидактичною) термінологією, чинними орфографічними та пунктуаційними нормами української мови для здійснення усної та письмової наукової комунікації (наукове дослідження), професійної (навчальний процес) та міжособистісного спілкування; оформлювати виробничу, дослідницьку, аналітичну й звітну документацію з освітнього процесу в закладах загальної/профільної середньої освіти та фахової передвищої.</p>

<p>СК 6. Уміння здійснювати моніторинг закономірностей розвитку і формування особистості, способів її пізнавальної діяльності, визначати психолого-педагогічні методи вирішення завдань навчально-виховної роботи; забезпечувати можливість розвитку та формування особистості з урахуванням різних умов спілкування.</p> <p>СК 7. Здатність проводити шкільні уроки та позакласні заходи з української мови й літератури в закладах загальної/профільної середньої освіти, а також заняття різних типів у закладах фахової передвищої освіти (лекція, семінар, практичне) і здійснювати різні форми контролю знань.</p> <p>СК 8. Знання лінгвістичних, соціолінгвістичних, психолого-педагогічних, лінгвокультурних засад навчання української мови (лінгводидактика); шляхів формування комунікативної, лінгвістичної, соціолінгвістичної, соціокультурної компетентностей здобувачів освіти.</p> <p>СК 9. Розуміння мови як багаторівневої системи, яка складається з мовних одиниць різних рівнів: фонологічного (фонетичного), лексико-семантичного, морфологічного, синтаксичного (основні рівні); морфонологічного, словотвірного, фразеологічного (проміжні рівні).</p> <p>СК 10. Знання процесу історичного розвитку української мови, формування фонетичної, лексичної, граматичної систем української мови, розуміння внеску в розвиток української літературної мови відомих письменників, лексикографів, мовознавців.</p> <p>СК 11. Розуміння поняття «текст», його визначальних характеристик; знання методики мовного і літературознавчого аналізу текстів різних стилів, жанрів.</p> <p>СК 12. Здатність організувати навчання української мови в усіх його формально-змістових складниках відповідно до чинних програм для середньої та старшої школи, а також відповідно до програм НУШ у середній ланці шкільної мовної освіти (5-6 класи) й прогнозувати наступність подальшої мовної освіти в старших класах НУШ.</p> <p>СК 13. Здатність реагувати на зміни у формально-змістовому компонентові програмного матеріалу з української мови в умовах НУШ, зокрема вміння надавати знанням функційності, а процесу їх засвоєння — умотивованості; уміння встановлювати зв'язки між результатом учіння (засвоєними знаннями) і тим, заради чого навчання мови має сенс (прагматична мета, зокрема здатність здійснювати комунікацію в її різних формах і жанрах відповідно до намірів і цілей).</p> <p>СК 14. Здатність усвідомлювати мету шкільної мовної освіти, яка в умовах НУШ полягає в розвиткові здобувача освіти засобами предмета, тобто пізнання української мови як цілісної системи, що забезпечує формування українськомовної особистості учня, компетентного мовця, що володіє комунікативними здатностями, носія духовності, культури й традицій українського народу.</p> <p>СК 15. Здатність послуговуватися в професійній та приватній комунікації всім ресурсом української та іноземної мови для розв'язання соціальних та особистих завдань, уміння висловлювати й обстоювати свою позицію, вести діалог, здійснювати ефективну комунікацію у фаховій сфері українською та іноземною мовами.</p> <p>СК 16. Знання теоретико-методологійних засад вивчення літературного твору з урахуванням його жанрових ознак, художнього-естетичного напряму, специфіки відтворення в ньому суспільно-історичної й культурної доби, індивідуально-авторських стильових особливостей наративу митця.</p> <p>СК 17. Здатність виявляти закономірності українського й загального (світового) літературного процесу, визначати специфіку й значення літературних творів у контексті суспільно-літературної ситуації, літературної критики й культурної епохи України й інших культур і країн.</p> <p>СК 18. Здатність критично оцінювати художній твір; визначати роль та особливості сюжету, композиції, системи образів та засобів художньої виразності в їхньому поєднанні; характеризувати творчу індивідуальність автора; володіти традиційними та новітніми методами й прийомами на уроці/занятті з літератури, розуміти механізми дидактичної дії цих форм роботи, здатність коректно застосовувати їх у навчальній діяльності.</p>
--

	<p>СК 19. Здатність орієнтуватися в поняттях і термінах теорії літератури, працюючи з ними на уроках (заняттях) з літератури та здійснюючи наукове дослідження з літературознавства, розуміти їхню сутність і значення для вивчення літературних творів, їхніх визначальних характеристик (жанр, ідея, тема, мотив, образ тощо); визначати завдання різних напрямів літературознавства; аналізувати ключові проблеми літературознавства з урахуванням класичних традиційних поглядів і новітніх теорій.</p> <p>СК 20. Здатність самостійно опрацьовувати науково-методичну літературу, вивчати наявний досвід науковців і застосовувати в науково-професійній практиці надбання сучасних методик вивчення української літератури (біографічний, текстуальний, ідейно-художній, компаративний аналіз літературних текстів).</p> <p>СК 21. Здатність усвідомлювати мету вивчення української літератури в умовах НУШ й впроваджувати її в освітній контент, зокрема, сприяти розвиткові читацької компетентності учня, художнього сприйняття ним навколошнього світу, емоційного інтелекту, емпатії, осмислення конкретно-історичного та загальнолюдського значення зображеного письменником; виховання національно свідомих громадянин України; формування гуманістичного світогляду, національних і загальнолюдських цінностей.</p> <p>СК 22. Здатність здійснювати реалізацію міжпредметних філологічних зв'язків та володіти спеціальними методиками вивчення в школі інтегрованих курсів «Українська мова та українська література»; «Українська мова, літератури», що передбачене стратегіями мовно-літературної освіти НУШ.</p>
--	--

7. Програмні результати навчання

ПРН 1. Фундаментальні знання сукупності світоглядних теорій, які зумовлюють методологію виховання і навчання, становлення відповідного типу особистості; знання поняттєвого апарату педагогіки й психології, механізмів компонування змісту освіти, забезпечення контролю за навчально-пізнавальною діяльністю здобувачів середньої та фахової передвищої освіти, здійснення управління якістю освіти в навчальному закладі різного рівня (загальна/профільна середня освіта та фахова передвища освіта).

ПРН 2. Знання методичних основ навчальної взаємодії учителя/викладача та учнів/студентів; знання показників ефективності навчальних занять, шляхів активізації навчально-пізнавальної діяльності, розуміння специфіки підготовки й проведення занять різних типів; знання різних видів позааудиторних форм навчання та вимог до організації самостійної роботи; знання специфіки організації роботи з учнями з особливими освітніми потребами.

ПРН 3. Фундаментальні знання основних розділів сучасного українського мовознавства: фонетики, лексикології, фразеології, будови слова й словотвору, морфології, синтаксису; розуміння природи й функціоналу мовних одиниць основних рівнів мови (фонетичного, лексико-семантичного, морфологічного, синтаксичного) й проміжних (морфонологічного, словотвірного, фразеологічного).

ПРН 4. Розуміння закономірностей історичного становлення, розвитку й функціонування української мови (етапи набуття нею статусу літературної та державної мови в Україні).

ПРН 5. Розуміння ролі мовних (рідної, державної та іноземної) засобів комунікації в процесах соціалізації здобувачів загальної освіти з урахуванням вимог НУШ, їхнього особистісного розвитку, здатностей здійснювати ефективну комунікацію для вирішення життєвих потреб.

ПРН 6. Система знань про лінгвістичні, психологічні, дидактичні основи навчання мови; знання сучасних технологій, методів, прийомів навчання мови; знання структури уроків мови різних типів; знання змісту програм різних рівнів з української мови для ЗЗО.

ПРН 7. Фундаментальні знання літературознавчих понять і категорій; особливостей, етапів і тенденцій розвитку українського літературного процесу; світоглядної й художньо-естетичної специфіки літературних течій і напрямів; основних видів, принципів і прийомів аналізу літературного твору.

ПРН 8. Знання основних етапів життя й творчості провідних класичних та сучасних українських письменників на тлі історичного розвитку національного та світового літпроцесу в його динаміці.

ПРН 9. Знання про традиційні та сучасні методи й прийоми вивчення літературного тексту для вибору оптимальної стратегії викладання залежно від рівня підготовки учнів та студентів відповідно до цілей навчання (здійснення різновіднівного аналізу літературного твору).

ПРН 10. Система знань про напрями й форми виховної роботи з мови та літератури в закладах загальної/профільної середньої освіти та фахової передвищої освіти; про організацію навчальної роботи, обладнання навчальних кабінетів; розуміння навчально-методичних проблем, над якими працює сучасна загальна, профільна й фахова передвища освіта.

ПРН 11. Знання про соціально-психологічні особливості спілкування в малих та великих соціальних групах (клас, група, колектив); принципи і вимоги до соціальних комунікацій та публічних виступів у професійному середовищі.

ПРН 12. Уміти демонструвати креативність, здатність до системного наукового мислення; самостійно опановувати нові знання; критично оцінювати набутий досвід з позицій останніх досягнень науки та соціальної практики; уміти застосовувати знання законів діалектики, загальних філософських понять у розумінні розвитку мовознавства та літературознавства як гуманітарних наук.

ПРН 13. Уміти аналізувати етапи формування і розвитку української літературної мови, специфічні процеси її історичної еволюції, ролі окремих діячів національної культури в становленні української літературної мови нового типу, її розвитку й історичного шляху до державного статусу.

ПРН 14. Уміти диференціювати мовну систему за її основними рівнями (фонетичний, лексичний, морфологічний, синтаксичний) й аналізувати ці рівні відповідно до поставлених навчальних цілей та ситуацій; уміти виявляти синхронні тенденції лексичної, граматичної та стилістичної організації української мови відповідно до наявних лінгвістичних учень.

ПРН 15. Уміти впроваджувати в освітній процес знання методологійних зasad вивчення літературних творів відповідно до їхньої художньо-естетичного напряму, жанру, суспільно-історичних та культурних ознак доби, творчої особистості письменника.

ПРН 16. Уміти охарактеризувати літературний процес відповідного періоду в його художньо-естетичних особливостях; уміти ідентифікувати художній метод як естетичну категорію; уміти визначити основні риси сучасного українського літпроцесу, аналізувати твори сучасних письменників.

ПРН 17. Уміти здійснювати мовний (порівневий) аналіз текстів різних стилів; текстуальний, ідейно-художній, інтерпретаційний, компаративний аналіз художнього твору (прозового, поетичного, драматургійного).

ПРН 18. Володіти практичними навичками моделювання, конструювання й організації освітнього процесу в закладах загальної/профільної середньої освіти та фахової передвищої освіти (викладання мови і літератури); володіти практичними навичками коректного й доцільного застосування новітніх освітніх технологій та підходів (компетентнісний,

інтегрований, комунікативний) у процесі навчання української мови і вивчення літератури або інтегрованих мовно-літературних курсів у закладах загальної/профільної освіти, розуміти механізми дії цих технологій, передбачати їхню продуктивність на занятті чи уроці з урахуванням вимог НУШ до всіх ланок загальної освіти.

ПРН 19. Здатність формулювати, висловлювати та аргументувати власну позицію щодо конкретних питань мовознавства, мовного стану та мової ситуації в Україні й інших країнах; щодо сучасного стану й перспектив української та світової лінгводидактики; брати участь у фахових дискусіях і дебатах.

ПРН 20. Уміння доступно й аргументовано пояснювати сутність конкретних літературознавчих понять і явищ, визначати стан сучасної української літератури як складника світового літпроцесу; здатність переглядати власні погляди та судження за наявності переконливих аргументів щодо конкретних питань літературознавства.

8. Ресурсне забезпечення реалізації програми

Кадрове забезпечення	<p>Кадрове забезпечення освітньо-професійної програми «Українська мова і література в закладах освіти» ІІ-го (магістерського) рівня вищої освіти здійснюється професорсько-викладацьким складом кафедри українознавства і лінгводидактики, української мови, кафедри української літератури та журналістики імені проф. Леоніда Ушkalova українського мовно-літературного факультету імені Г. Ф. Квітки-Основ'яненка. До викладання окремих дисциплін відповідно до передбачених ними навчальних компетентностей залучений професорсько-викладацький склад таких університетських кафедр: освітології та інноваційної педагогіки, психологічної та педагогічної антропології, філософії, теорії і практики англійської мови, інформаційних технологій.</p> <p>До реалізації освітньо-професійної програми залучаються професіонали-практики з досвідом роботи, які за фахом відповідають напряму програми.</p> <p>Керівник проектної групи та викладацький склад, який забезпечує реалізацію освітньо-професійної програми «Українська мова і література в закладах освіти», відповідає вимогам, визначеним Ліцензійними умовами провадження освітньої діяльності закладів освіти. З метою підвищення фахового рівня всі науково-педагогічні працівники один раз на п'ять років проходять стажування.</p>
Матеріально – технічне забезпечення	<p>Виконання програм навчальних дисциплін у повному обсязі забезпечується матеріально-технічним оснащенням кабінетів, основний перелік яких включає: кабінет українознавства і лінгводидактики, кабінет української мови, кабінет української літератури, Український культурний центр, комп’ютерні класи з доступом до мережі інтернет, що створюють умови для набуття студентами фахових компетентностей зі спеціальності 014 Середня освіта (Українська мова і література).</p> <p>У навчальній та науковій діяльності використовуються книжкові фонди кабінетів, бібліотеки та читальніх залів.</p> <p>Здобувачі освіти забезпечуються гуртожитками. Функціонують спортивний зал, спортивні майданчики, різноманітні спортивні секції і культурні центри. Пункти харчування пропонують якісне меню.</p> <p>Технічна перевірка письмових робіт проводиться Інститутом інформатизації освіти Університету за допомогою сертифікованої програмно-технічної системи «Unicheck» для виявлення збігів/ідентичності/схожості у текстах письмових робіт.</p>

Інформаційне та навчально – методичне забезпечення	<ul style="list-style-type: none"> –офіційний сайт ХНПУ імені Г.С. Сковороди: http://hnpu.edu.ua/; –український мовно-літературний факультет: http://hnpu.edu.ua/fac Ukr; –точки бездротового доступу Інтернет; –наукова бібліотека, читальні зали; –навчально-інформаційний портал на базі платформи Moodle (http://lms.hnpu.edu.ua/); –електронний архів-репозитарій ХНПУ імені Г.С. Сковороди: http://dspace.hnpu.edu.ua/; –сайт наукових праць: http://nauka.hnpu.edu.ua/; –електронна бібліотека: http://lib.hnpu.edu.ua/; –Міжнародна наукова база даних Web of Science (Наказ № 1286 від 19.09.2017 р. «Про надання доступу ВНЗ і науковим установам до електронних наукових баз даних»): http://login.webofknowledge.com/error/Error?Src=IP&Alias=WOK5&Error=IPError&Params=&PathInfo=%2F&RouterURL=http%3A%2F%2Fwww.webofknowledge.com%2F&Domain=.webofknowledge.com; –навчально-методичні комплекси дисциплін; –програми практик; дистанційне навчання: http://lms.hnpu.edu.ua/moodle/
---	--

9. Академічна мобільність

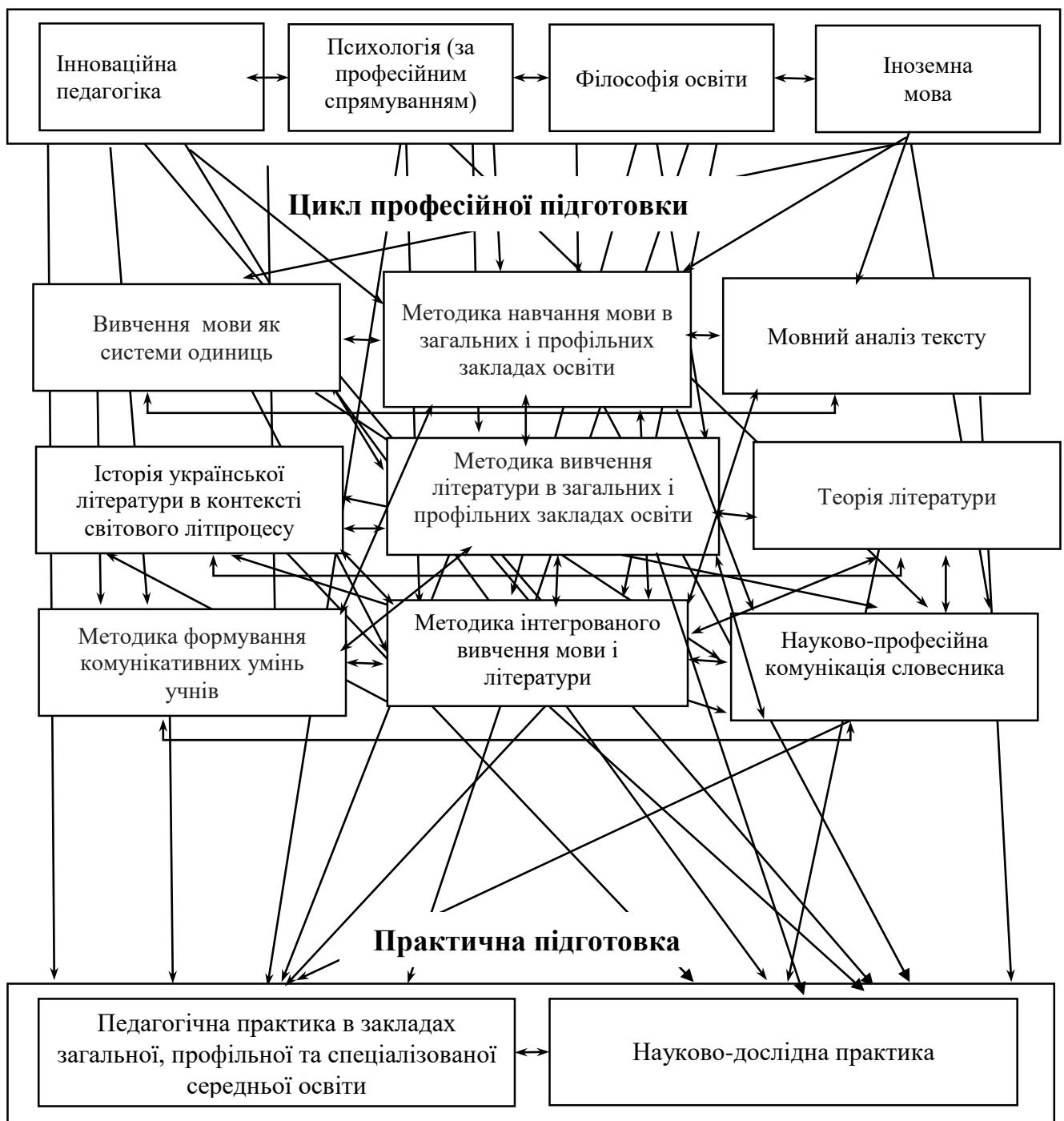
Національна кредитна мобільність	<p>Можливість реалізації права здобувачів вищої освіти на академічну мобільність передбачена Положенням про порядок реалізації права на академічну мобільність здобувачів вищої освіти, наукових і науково-педагогічних працівників ХНПУ імені Г.С. Сковороди (протокол № 2 від 22 лютого 2021 р.).</p> <p>Оцінювання результатів навчання та академічних досягнень приведено у відповідність до європейської кредитної системи і співвідносне із національною шкалою оцінювання, що уможливлює взаємозарахування кредитів між різними університетами країни.</p>
Міжнародна кредитна мобільність	<p>Міжнародна кредитна мобільність може реалізовуватися учасниками освітнього процесу закладів вищої освіти України в закладах вищої освіти поза межами України, а також іноземними учасниками освітнього процесу іноземних закладів вищої освіти в українських закладах вищої освіти на підставі міжнародних договорів про співробітництво в галузі освіти та науки, міжнародних програм та проектів, договорів між українськими закладами вищої освіти або їхніми основними структурними підрозділами, а також може бути реалізоване українським учасником освітнього процесу закладу вищої освіти з власної ініціативи, підтриманої керівництвом ХНПУ імені Г.С. Сковороди, у якому він постійно навчається або працює на основі індивідуальних запрошень.</p> <p>Положенням про порядок реалізації права на академічну мобільність здобувачів вищої освіти, наукових і науково-педагогічних працівників:</p> <p>http://smc.hnpu.edu.ua/files/Polozhennya/25_Polozhenya_pro_akademichnu_mobilnist.pdf</p> <p>Здобувачі мають можливість пройти онлайн-курси на платформі <i>Prometheus, Intelia, IBM, Coursera</i>; долучатися до програм <i>Erasmus+, Fulbright Research and Development Program</i></p>
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	У межах ліцензованого обсягу спеціальності та за умови попередньої мовленнєвої підготовки.

2. Структурно-логічна схема

2.1. Перелік компонентів освітньо-професійної програми

Код н/д	Шифр за з/п	Компоненти освітньо-професійної програми	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю	Семестр
1	2	3	4	5	
Обов'язкові компоненти ОП					
1. Теоретична підготовка					
1.1. Цикл загальної підготовки					
ОК 1	1.1	Інноваційна педагогіка	6	Іспит	1 -2
ОК 2	1.2	Психологія (за професійним спрямуванням)	3	Залік	1
ОК 3	1.3	Філософія української освіти і культури	3	Залік	2
ОК 4	1.4	Іноземна мова	3	Іспит	2
1.2. Цикл професійної підготовки					
ОК 5	1.5	Вивчення української мови як системи одиниць	4	Іспит	1
ОК 6	1.6	Історія української літератури в контексті світового літпроцесу	5	Іспит	1-2
ОК 7	1.7	Методика навчання української мови в закладах загальної та профільної освіти	4	Іспит	2
ОК 8	1.8	Методика вивчення української літератури в закладах загальної та профільної освіти	4	Іспит	2
ОК 9	1.9	Теорія літератури	3	Іспит	3
ОК 10	1.10	Мовний аналіз тексту	4	Залік	3
ОК 11	1.11	Методика формування комунікативних умінь учнів	3	Залік	2
ОК 12	1.12	Методика інтегрованого вивчення мови і літератури	3	Залік	2
ОК 13	1.13	Науково-професійна комунікація словесника	4	Залік	
2. Практична підготовка					
ОК 14	ОП 1	Педагогічна практика в закладах загальної, профільної та спеціалізованої середньої освіти	7,5	Залік	
ОК 15	ОП 2	Науково-дослідна практика	4,5	Залік	
3. Атестація на здобуття освітнього ступеня (захист кваліфікаційної роботи) 6					
Загальний обсяг обов'язкових компонент (з атестацією): 67					
Загальний обсяг вибіркових компонент: 23					
Загальний обсяг освітньої-професійної програми: 90					

2.2. Структурно-логічна схема вивчення освітніх компонентів

3. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Атестація випускників освітньої програми «Українська мова і література в закладах освіти» спеціальності 014 Середня освіта (Українська мова і література) здійснюється у формі захисту кваліфікаційної роботи магістра.

Положення про кваліфікаційну роботу здобувачів першого (бакалаврського) і другого (магістерського) рівнів вищої освіти ХНПУ імені Г. С. Сковороди (у новій редакції).

Завершується атестація врученням диплому встановленого зразка про присудження ступеня магістра із присвоєнням кваліфікації: Магістр середньої освіти зі спеціальності 014 Середня освіта «Українська мова і література».

4. Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньо-професійної програми

Таблиця 1

Таблиця 2

5. Матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПРН) відповідними компонентами освітньо-професійної програми